

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

A6-0035/2008

11.2.2008

SPRAWOZDANIE

w sprawie równości płci oraz równouprawnienia kobiet w kontekście
współpracy na rzecz rozwoju
(2007/2182(INI))

Komisja Rozwoju

Sprawozdawca: Felekna Uca

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej (*): Gabriela Cretu,
Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje – art. 47 Regulaminu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	16
OPINIA KOMISJI PRAW KOBIET I RÓWNOUPRAWNIENIA (*).....	19
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI.....	24

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje – art. 47 Regulaminu

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie równości płci oraz równouprawnienia kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju (2007/2182(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 marca 2007 r. zatytułowany „Równość płci i równouprawnienie kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju” (COM(2007)0100),
- uwzględniając konkluzje: „Równość płci i równouprawnienie kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju” przyjęte w dniu 14 maja 2007 r. przez Radę ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych oraz przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w ramach Rady,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 806/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wspierania równości płci w ramach współpracy na rzecz rozwoju¹,
- uwzględniając art. 2, art. 3 ust. 2, art. 137 oraz art. 141 traktatu WE,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej proklamowaną w 2000 r.², a w szczególności jej art. 23,
- uwzględniając konwencję ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW),
- uwzględniając IV światową konferencję na temat kobiet, która odbyła się w Pekinie we wrześniu 1995 r., deklarację i platformę działania przyjętą w Pekinie, jak również następujące po nich dokumenty sesji specjalnych Narodów Zjednoczonych Pekin +5 oraz Pekin +10 w sprawie dalszych działań i inicjatyw w celu wdrożenia deklaracji pekińskiej i platformy działania, przyjęte odpowiednio 9 czerwca 2000 r. oraz 11 marca 2005 r.,
- uwzględniając milenijne cele rozwoju przyjęte na szczycie milenijnym ONZ we wrześniu 2000 r., a w szczególności MCR dotyczący propagowania równości płci i równouprawnienia kobiet jako warunku wstępnego do likwidacji głodu, ubóstwa i chorób, wprowadzenia równości na wszystkich poziomach nauczania i we wszystkich dziedzinach pracy, równego zarządzania zasobami i równej reprezentacji w życiu publicznym i politycznym,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Europejskiej zatytułowane „Milenijne cele rozwoju 2000-2004” (SEC(2004)1379),
- uwzględniając wnioski Prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 16 i 17 grudnia 2004 r., potwierdzające pełne zaangażowanie Unii Europejskiej w

¹ Dz.U. L 143 z 30.4.2004, str. 40.

² Dz.U. C 364 z 18.12.2000, str. 1.

realizację milenijnych celów rozwoju oraz spójności polityki,

- uwzględniając swoje rezolucje z dni: 12 kwietnia 2005 r. w sprawie roli Unii Europejskiej w osiągnięciu Milenijnych Celów Rozwoju (MCR)¹ oraz 20 czerwca 2007 r. w sprawie milenijnych celów rozwoju – bilans półmetka²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 listopada 2005 r. w sprawie strategii rozwoju dla Afryki³ oraz rezolucję z dnia 25 października 2007 r. w sprawie stosunków między UE a Afryką⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 listopada 2007 r. w sprawie wspierania rozwoju rolnictwa w Afryce⁵,
- uwzględniając rezolucję 1325 Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa przyjętą w dniu 31 października 2000 r., a w szczególności jej ust. 1 wzywający państwa członkowskie do „zapewnienia większej reprezentacji kobiet na wszystkich szczeblach decyzyjnych instytucji krajowych, regionalnych i międzynarodowych [...]”,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej: „Konsensus europejski” (Konsensus europejski w sprawie rozwoju) podpisane w dniu 20 grudnia 2005 r.⁶ oraz europejski konsensus w sprawie pomocy humanitarnej z grudnia 2007 r.⁷,
- uwzględniając podpisaną w dniu 23 czerwca 2000 r. w Kotonu umowę o partnerstwie zawartą pomiędzy członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej⁸, zmienioną umową zmieniającą umowę o partnerstwie (umowę z Kotonu), podpisaną w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r.⁹,
- uwzględniając deklarację rzymską w sprawie harmonizacji przyjętą w dniu 25 lutego 2003 r. w następstwie forum wysokiego szczebla na temat harmonizacji oraz deklarację paryską o efektywności pomocy przyjętą w dniu 2 marca 2005 r.,
- uwzględniając międzynarodową konferencję na temat finansowania rozwoju, która miała miejsce w Monterrey w marcu 2002 r. oraz światowy szczyt zrównoważonego rozwoju w Johannesburgu we wrześniu 2002 r.,

¹ Dz.U. C 33 E z 9.2.2006, str. 311.

² Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0274.

³ Dz.U. C 280 E z 18.11.2006, str. 475.

⁴ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0483.

⁵ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0577.

⁶ Dz.U. C 46 z 24.2.2006, str. 1.

⁷ Oświadczenie w sprawie europejskiego konsensusu w sprawie pomocy humanitarnej zostało przyjęte przez Radę w dniu 19 listopada i przez Parlament Europejski w dniu 29 listopada; w dniu 18 grudnia 2007 r. zostało ono podpisane przez przewodniczących Komisji, Rady i Parlamentu Europejskiego.

⁸ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, str. 3.

⁹ Dz.U. L 209 z 11.8.2005, str. 27.

- uwzględniając końcowe sprawozdanie Komisji ds. Statusu Kobiet przyjęte w marcu 2005 r. na 49. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- uwzględniając pochodzące z 2006 r. sprawozdanie w ramach programu rozwoju ONZ zatytułowane „W drodze do równości”,
- uwzględniając raporty Funduszu Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych na temat sytuacji ludnościowej na świecie w 2005 i 2006 r., zatytułowane odpowiednio: „Obietnica równości: równość płci, zdrowie reprodukcyjne i Milenijne Cele Rozwoju” oraz „Droga do nadziei: kobiety a migracja międzynarodowa”,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1905/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. ustanawiające instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju¹ (zwany dalej instrumentem na rzecz rozwoju),
- uwzględniając statystyki sporządzone w oparciu o sprawozdanie członków Komitetu Pomocy Rozwojowej Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w sprawie wyznaczników polityki równości płci w okresie 2004-2005 opublikowane w czerwcu 2007 r. oraz sprawozdanie OECD z 2006 r. w sprawie równości płci i udzielania pomocy,
- uwzględniając strategię lizbońską na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia z marca 2000 r.,
- uwzględniając protokół w sprawie praw kobiet w Afryce, znany również jako protokół z Maputo, który wszedł w życie w dniu 26 października 2005 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dni 5 i 6 grudnia 2007 r. w sprawie przeglądu wdrożenia pekińskiej platformy działania przez państwa członkowskie i instytucje UE, a w szczególności dołączonego do niej sprawozdania opracowanego przez prezydentkę portugalską zawierającego wskaźniki dotyczące kobiet i ubóstwa,
- uwzględniając międzynarodową konferencję ONZ na temat ludności i rozwoju, która odbyła się w Kairze we wrześniu 1994 r., program działania przyjęty w Kairze, a także następujące po nim dokumenty przyjęte na sesji specjalnej ONZ Kair +5 w sprawie dalszych działań mających na celu wdrożenie programu działania przyjętego w 1999 r.,
- uwzględniając brukselskie wezwanie do działania w sprawie przemocy seksualnej w trakcie konfliktów i po ich zakończeniu (czerwiec 2006 r.),
- uwzględniając plan działania z Maputo na okres 2007-2010 dotyczący usprawnienia ram polityki kontynentalnej w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tej dziedzinie, przyjęty podczas specjalnej sesji Unii Afrykańskiej we wrześniu 2006 r.,
- uwzględniając brukselskie ramy działania i zalecenia dotyczące zdrowia mające na celu zrównoważony rozwój, przyjęte przez ministrów zdrowia grupy krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) w Brukseli w październiku 2007 r.,

¹ Dz.U. L 378 z 27.12.2006, str. 41.

- uwzględniając deklarację: „Równość płci: podstawowa sprawa w zmieniającym się społeczeństwie” i odpowiedni program działania przyjęte w trakcie 5. posiedzenia Europejskiej Rady Ministrów,
 - uwzględniając deklarację ministerialną konferencji ministrów ds. równości płci, która odbyła się w Luksemburgu w dniu 4 lutego 2005 r.,
 - uwzględniając przyjętą w dniu 7 grudnia 2004 r. w Sofii decyzję 14/04 Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w sprawie planu działania OBWE na 2004 r. na rzecz promowania równości płci,
 - uwzględniając plan działania Wspólnoty Narodów na rzecz równości płci na lata 2005-2015,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinię Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A6-0035/2008),
- A. mając na uwadze, że w deklaracji wiedeńskiej przyjętej przez światową konferencję ONZ na temat praw człowieka w dniu 25 czerwca 1993 r. stwierdzono, że „prawa człowieka przysługujące kobietom i dziewczętom stanowią niezbywalną, integralną i nieodłączną część powszechnych praw człowieka”,
- B. mając na uwadze, że Konsensus europejski w sprawie rozwoju określa równość płci jako wspólną zasadę, stwierdzając, że „równość płci będzie stanowiła istotny składnik wszystkich polityk i praktyk stosowanych przez UE w stosunkach z krajami rozwijającymi się” (część I art. 19) oraz że umowa z Kotonu wyraźnie podkreśla wartość równości płci, potwierdzając, że „dzięki współpracy poprawie ulegnie dostęp kobiet do wszystkich zasobów niezbędnych do pełnego korzystania przez nie z praw podstawowych” (art. 31),
- C. mając na uwadze, że w katalogu MCR Zgromadzenie Ogólne ONZ zamieściło jako cel pośredni powszechny dostęp do zdrowia reprodukcyjnego do 2015 r.,
- D. mając na uwadze, że w pekińskiej platformie działania poparto włączenie spraw płci do głównego nurtu polityki jako skuteczną strategię propagowania równości płci oraz stwierdzono, że rządy oraz inne podmioty „powinny promować aktywną i widoczną politykę włączania perspektywy kulturowej tożsamości płci do wszystkich strategii politycznych i programów, tak aby przed podjęciem decyzji dokonywana była analiza ich skutków dla kobiet i mężczyzn”,
- E. mając na uwadze, że około dwóch trzecich pracy na świecie wykonują kobiety i dziewczęta, jednak ich udział w dochodach wynosi poniżej 5%; mając na uwadze, że w wyniku pracy kobiet powstaje połowa żywności na świecie, a prawie 74% niezatrudnionych kobiet wykonuje przede wszystkim prace domowe i sprawuje opiekę nad członkami rodziny w domu w porównaniu do 27% niezatrudnionych mężczyzn,

- F. mając na uwadze, że 70% z 1,3 mld osób żyjących w skrajnej biedzie stanowią kobiety, a ubóstwo jest nie tylko objawem, ale także przyczyną nierównego podziału dochodów, własności, zasobów, pozycji rynkowej i władzy dysponowania zasobami; mając na uwadze, że w ramach współpracy na rzecz rozwoju UE propaguje równość płci i prawa kobiet poprzez dwutorowe podejście polegające na włączaniu kwestii płci do głównego nurtu polityki oraz podejmowaniu szczególnych działań ukierunkowanych na promowanie praw kobiet i równouprawnienie kobiet,
- G. mając na uwadze, że wzrost gospodarczy jest koniecznym, lecz niewystarczającym warunkiem zwalczania ubóstwa, ponieważ nie stwarza on wystarczających możliwości zatrudnienia i egzystencji,
- H. mając na uwadze, że nierówne traktowanie płci prowadzi zazwyczaj do dalszej dyskryminacji, mającej ujemne skutki dla dobrobytu kobiet, ich rodzin i społeczności, jak również dla możliwości ich rozwoju osobistego,
- I. mając na uwadze, że w wielu krajach działania w dziedzinie równości płci nie są traktowane jako priorytetowe, ponieważ problematyka płci jest uważana za kwestię o znaczeniu drugorzędym, a praktyki kulturowe, religijne i społeczno-gospodarcze są wykorzystywane jako pretekst do utrudniania postępu w zakresie równości płci i praw kobiet,
- J. mając na uwadze, że – jak potwierdzają dowody – równouprawnienie kobiet przyspiesza realizację wszystkich pozostałych MCR dotyczących likwidacji ubóstwa oraz poprawy wskaźników demograficznych, społecznych i gospodarczych,
- K. mając na uwadze, że włączenie kwestii płci do głównego nurtu polityki może sprawić, że społeczeństwa staną się bardziej sprawiedliwe i demokratyczne, a kobiety i mężczyźni będą uznawani za równych we wszystkich aspektach życia, jednak nie zastąpi ono konkretnej polityki na rzecz równości i pozytywnych działań składających się na dwojaki sposób do osiągnięcia celu, jakim jest równość płci,
- L. mając na uwadze, że kształcenie podstawowe i szkolenie dziewcząt i kobiet (w tym kompleksowa edukacja seksualna) stanowią kluczowy element w zwalczaniu ubóstwa i powszechnych chorób, pozwalając im na zwiększanie wiedzy, umiejętności i pewności siebie w celu pełnego uczestnictwa w społeczeństwie i polityce,
- M. mając na uwadze, że zapewnienie kobietom zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego i pełne korzystanie przez nie z praw w tym zakresie stanowią warunek wstępny osiągnięcia równości płci, ponieważ zdolność kontrolowania przez kobiety własnej płodności ma podstawowe znaczenie dla ich równouprawnienia, a także ponieważ kobiety potrafiące planować rodzinę są w stanie planować również inne dziedziny życia, zdrowe kobiety mogą być bardziej produktywne, a ochrona praw reprodukcyjnych – takich jak planowanie rodziny pod względem terminu urodzenia dziecka, odstępów między poszczególnymi porodami, podejmowania decyzji dotyczących reprodukcji w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – dają wolność pełniejszego i równego uczestnictwa w społeczeństwie,
- N. mając na uwadze, że podstawowe znaczenie ma zapewnienie organizacjom kobiecym pomocy finansowej i technicznej w celu propagowania programów skierowanych do najbardziej narażonych członków społeczności, w tym migrantek, kobiet przesiedlonych i

kobiet-uchodźców, w szczególności dostarczenie sprzętu i odpowiedniej technologii do przetwarzania żywności i zmniejszenia obciążenia pracą, ułatwienie kobietom dostępu do własności gruntu i poprawa dostępu oraz uczęszczania dziewcząt do szkoły,

- O. mając na uwadze, że kobiety są narażone na dyskryminację w sferze małżeńskiej, a także w dziedzinie dostępu do własności nieruchomości i gruntowej, do zasobów i kontroli nad nimi,
- P. mając na uwadze, że wielu kobietom odmawia się dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, wykształcenia na wszystkich poziomach, niezależności ekonomicznej, kariery zawodowej, udziału w procesach podejmowania decyzji itp.,
- Q. mając na uwadze, że w pewnych kulturach nadal utrzymują się przesady wynikające z tradycji i przesady religijne, ograniczające dostęp dziewcząt i młodych kobiet do nauki i dyskryminujące je pod tym względem,
- R. mając na uwadze, że co najmniej 130 milionów kobiet zostało zmuszonych do poddania się okaleczeniu narządów płciowych lub innym brutalnym tradycyjnym praktykom, a corocznie kolejne 2 miliony kobiet staje w obliczu zagrożenia poważnym naruszeniem swojej integralności fizycznej i praw człowieka,
- S. mając na uwadze, że migrantki są bardziej zagrożone przymusową pracą i narażone na wykorzystywanie seksualne niż mężczyźni, a także że są bardziej skłonne do akceptacji niepewnych warunków pracy,
- T. mając na uwadze, że w krajach, w których po zakończeniu konfliktu następuje proces odbudowy i reintegracji, mechanizmy instytucjonalne i zaangażowanie w sprawę równości płci stanowią skuteczny pierwszy krok w kierunku ochrony i promocji praw kobiet; mając na uwadze, że zaangażowanie wszystkich istotnych podmiotów, takich jak rządy i przedstawiciele polityczni, organizacje pozarządowe, grupy społeczeństwa obywatelskiego, naukowcy, a także bezpośredni udział grup i sieci kobiecych stanowią podstawowy warunek wstępny osiągnięcia wspólnego i zrównoważonego rozwoju,
- U. mając na uwadze, że w Afryce Subsaharyjskiej 57% dorosłych osób zarażonych HIV stanowią kobiety, a prawdopodobieństwo zakażenia młodych kobiet w wieku od 15 do 24 lat jest ponad trzykrotnie większe niż prawdopodobieństwo zakażenia młodych mężczyzn,
- V. mając na uwadze, że między mężczyznami i kobietami istnieje luka informacyjna na temat sposobów przenoszenia HIV/AIDS oraz środków ochrony, którą dodatkowo powiększa atmosfera dyskryminacji i przemocy na tle płciowym; mając na uwadze, że edukacja w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz informacje i dostęp do usług w zakresie zdrowia reprodukcyjnego stanowią najlepszą gwarancję zapobiegania HIV/AIDS i innym chorobom przenoszonym drogą płciową,
- W. mając na uwadze, że nadal corocznie 536 000 kobiet umiera w czasie ciąży, porodu lub połogu (z czego 95% przypadków ma miejsce w Afryce i Azji), a na każdą umierającą kobietę przypada 20 lub więcej kobiet, które cierpią z powodu poważnych powikłań - począwszy od chronicznych infekcji do powodujących inwalidztwo uszkodzeń, takich jak przetoka łożnicza, których można by łatwo uniknąć poprzez powszechny dostęp do podstawowej opieki położniczej i pogotowia położniczego oraz usług w zakresie zdrowia

reprodukcyjnego,

- X. mając na uwadze, że według analizy Międzynarodowego Instytutu Badawczego Polityki Żywnościowej (IFPRI) istnieje silny związek między stanem wyżywienia dzieci a siłą podejmowania decyzji przez kobiety w gospodarstwie domowym, zgodnie z którym kobiety posiadające niższy statut i nie mające prawa do współdecydowania często same są niedożywione; mając na uwadze, że dzięki lepszemu odżywianiu dałoby się zapobiec znacznej części przypadków śmierci wśród dzieci i pomóc w osiągnięciu MCR, jakim jest obniżenie umieralności dzieci,
- Y. mając na uwadze, że skuteczność niektórych dotychczasowych projektów jest utrudniana przez słabości charakterystyczne dla poszczególnych krajów: niestabilną administrację lokalną i krajową, skorumpowane rządy i brak doświadczenia i wykształconego personelu, który zająłby się problemami związanymi z usamodzielnianiem kobiet i równością płci,
- Z. mając na uwadze, że zwiększone ryzyko wystąpienia klęsk żywiołowych, a także wywołane lokalnymi lub regionalnymi przyczynami procesy ubożenia zasobów dotyczą w nieproporcjonalny sposób grupy poszkodowane społecznie,
1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji jako kolejny etap „Programu działania na rzecz włączenia kwestii równości płci do wspólnotowej współpracy w dziedzinie rozwoju” na lata 2001-2006;
 2. ubolewa, że odkąd Rada w swojej rezolucji z dnia 20 grudnia 1995 r. po raz pierwszy uznała uwzględnienie perspektywy płci we współpracy na rzecz rozwoju za podstawę polityki rozwoju prowadzonej przez Wspólnotę i państwa członkowskie, w międzyczasie nie podjęto satysfakcjonujących działań w praktyce;
 3. podkreśla, że rozumienie roli kobiet w powojennych społeczeństwach oraz ich wkładu w odbudowę powojenną musi wykraczać poza ogólne stwierdzenie o „doświadczeniach wojennych kobiet” oraz że należy uznać szczególny i zróżnicowany charakter doświadczeń kobiet;
 4. ubolewa nad faktem, że większość krajowych dokumentów strategicznych dotyczących instrumentu na rzecz rozwoju odnosi się do spraw płci jako dziedziny przekrojowej, nie wskazując żadnych specjalnych celów lub działań związanych z kwestiami płci; zdecydowanie wzywa, aby do przyszłych strategii włączyć cele i działania uwzględniające kwestie płci;
 5. z zadowoleniem przyjmuje żądanie Komisji, aby UE (skreślenie) wspierała państwa trzecie w wypełnianiu i wprowadzaniu w życie międzynarodowych zobowiązań, takich jak konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (1979 r.), kairski program działania (1994 i 2004 r.), pekińska platforma działania (1999 i 2005 r.) oraz deklaracja w sprawie milenijnych celów rozwoju (2000 r.);
 6. podkreśla pogląd Komisji, że środki finansowe przeznaczone konkretnie na wsparcie procesu włączania kwestii płci do współpracy na rzecz rozwoju są minimalne w porównaniu ze środkami przeznaczanymi na inne cele horyzontalne; ubolewa, że jedynie 5% środków instrumentu na rzecz rozwoju przeznaczonych na program tematyczny

„Inwestowanie w ludzi” (2007-2013) jest przydzielane na kwestie równości płci oraz że w regionalnych i krajowych dokumentach strategicznych brakuje przeglądu przeznaczenia środków budżetowych na sprawy równości płci, ponieważ kwestie płci wspomniane są jedynie przekrojowo, nie podaje się zatem szczegółów finansowych;

7. wyraża zaniepokojenie nową strukturą pomocy udzielanej przez Komisję, która preferuje wspieranie budżetu, ponieważ może to stwarzać dodatkowe trudności przy ocenie postępów w zakresie równouprawnienia;
8. uważa ogólne podejście Komisji za dobrą podstawę, dzięki której UE i jej państwa członkowskie mogłyby włączać problematykę płci do swoich programów współpracy na rzecz rozwoju w celu osiągnięcia równości płci i emancypacji kobiet jako głównego instrumentu wspierania praw człowieka i likwidacji ubóstwa, ale zwraca uwagę, że wciąż jest miejsce na wprowadzenie ulepszeń, w szczególności w zakresie analizy danych, aby zapobiec podjęciu działań, które mogą szkodzić pozycji kobiet;
9. uważa, że skuteczność włączania problematyki płci do polityki w zakresie współpracy na rzecz rozwoju zależy od uwrażliwienia państw członkowskich i zaangażowanych instytucji UE na kwestie dotyczące płci; jego zdaniem wynika z tego, że osiągnięcie celów określonych w planie działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn na lata 2006-2010 (COM(2006)0092) w UE jest koniecznym warunkiem wstępnym dla skutecznego włączania problematyki płci do współpracy na rzecz rozwoju;
10. podkreśla potrzebę skoncentrowania się nie tylko na kobietach, ale także na stosunkach między płciami, zwłaszcza na stosunkach społecznych między mężczyznami i kobietami, które powodują nierówne traktowanie płci i kontynuują to zjawisko; uważa w konsekwencji, że celem projektów powinny być nie tylko kwestie dotyczące kobiet, lecz również te odnoszące się do mężczyzn;
11. podkreśla, że proces globalizacji powinien oznaczać dla ubogich krajów nowe możliwości i uwzględniać specjalne potrzeby kobiet, ponieważ kobiety często stanowią niewykwalifikowaną siłę roboczą i znajdują się w związku z tym w niekorzystnej sytuacji społecznej;
12. wzywa Komisję do przedstawienia konkretnych propozycji dotyczących stworzenia możliwości zatrudnienia i konkretnych możliwości egzystencji dla wysokiej liczby niewykształconych kobiet w krajach rozwijających się w kontekście coraz bardziej zglobalizowanego świata;
13. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podejmowania w ramach współpracy na rzecz rozwoju działań mających konkretne i wymierne skutki dla stosunków między płciami, poprzez zmianę przepisów prawnych, instytucji i istniejących wzorców patriarchalnych, zwiększenie środków budżetowych i poprawę warunków społecznych i gospodarczych dla kobiet;
14. wzywa państwa członkowskie i Komisję, jako pracodawców w krajach rozwijających się, do uwzględniania zasady godziwej pracy, zwłaszcza poprzez podniesienie płac zgodnie z zaleceniem nr 135 Międzynarodowej Organizacji Pracy, dotyczącym ustalania płacy minimalnej ze szczególnym uwzględnieniem krajów rozwijających się;

15. z zadowoleniem przyjmuje propozycje promowania ochrony praw pracowniczych i obywatelskich pracowników dorywczych oraz propagowania udziału kobiet w ruchach związkowych w celu skuteczniejszego łagodzenia problemów kobiet, z jakimi muszą się uporać w pracy zawodowej;
16. wzywa Komisję, aby podczas przygotowywania strategii politycznych w zakresie współpracy na rzecz rozwoju popierała środki służące poprawie statusu prawnego kobiet, nadal promowała równy dostęp do godziwej pracy, podstawowe prawa człowieka i prawa socjalne oraz aby zwracała szczególną uwagę na rosnącą liczbę imigrantek i ich coraz trudniejszą sytuację, by kobiety nie stały się nową wyzyskiwaną klasą społeczną;
17. wzywa Komisję do oceny potencjalnych skutków umów o partnerstwie gospodarczym z perspektywy kwestii płci;
18. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia spójności między polityką współpracy na rzecz rozwoju i innymi obszarami polityki Wspólnoty (takimi jak polityka handlowa i rolna) w celu zapobieżenia negatywnym ingerencjom międzysektorowym, w szczególności w odniesieniu do środków służących równouprawnieniu kobiet;
19. zwraca uwagę, że wpływ kobiet na planowanie ich własnego życia jest zależny od ich wykształcenia; podkreśla znaczenie uwzględniających sprawy płci programów edukacyjnych skierowanych do kobiet i mężczyzn;
20. wzywa Komisję do przeprowadzenia analizy kwestii płci na każdym etapie tworzenia, wdrażania i oceny polityki w celu zagwarantowania, że wszystkie formy dyskryminacji płciowej zostały wyeliminowane oraz w celu ochrony i propagowania praw człowieka przysługujących kobietom;
21. wzywa Komisję do opracowania oceny skutków, jakie nowe sposoby pomocy wywierają na sytuację kobiet, z uwzględnieniem faktu, iż w coraz mniejszym stopniu uwaga skupiona jest na kwestiach dotyczących kobiet i równości płci, częściowo w wyniku tej nowej tendencji rozwojowej;
22. z zadowoleniem przyjmuje apel Komisji o opracowanie uwzględniających kwestie płci wskaźników wydajności oraz wzywa do włączenia takich wskaźników do wszystkich krajowych dokumentów strategicznych dotyczących instrumentów na rzecz rozwoju i europejskiego funduszu rozwoju, a także do oceny wyników w trakcie średniookresowych i końcowych przeglądów tych strategii; wzywa Komisję do opracowania niekosztownych, przejrzystych i nadających się do wykorzystania parametrów w formie wskaźników wymiernych ilościowo i jakościowo, tak aby móc dokonywać regularnej i skutecznej oceny postępów w osiągnięciu równości płci i równouprawnienia kobiet; zachęca Komisję, aby w dialogu z krajami trzecimi podnosiła świadomość znaczenia porównywalnych danych podzielonych ze względu na płeć; popiera wskaźniki, podzielone ze względu na płeć, zawarte w załączniku VII jako dobrą podstawę do opracowania kompleksowych instrumentów pomiaru wyników;
23. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że strategia Komisji uwzględnia zjawisko przemocy na tle płciowym;

24. podkreśla, że przemoc wobec kobiet to problem, który wymaga podejścia skoncentrowanego nie tylko na kobietach, lecz również na mężczyznach; przyjmując z zadowoleniem programy adresowane do kobiet-ofiar, apeluje jednak do Komisji i państw członkowskich o opracowanie programów adresowanych do mężczyzn-sprawców, by w ten sposób zająć się również przyczynami, a nie tylko skutkami tego zjawiska;
25. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą poszerzania wiedzy na temat problemu przemocy wobec kobiet poprzez zwiększenie informacji na ten temat w środkach przekazu oraz szkolenie pracowników wojska, organów ochrony porządku publicznego i wymiaru sprawiedliwości; apeluje jednak, aby zwrócić większą uwagę na działania dotyczące handlu ludźmi, tortur i szkodliwych tradycyjnych praktyk, w szczególności okaleczania kobiecych organów płciowych, zbrodni popełnianych w imię honoru oraz przedwczesnych i przymusowych małżeństw, oraz nalega na zwiększenie liczby kobiet pracujących w instytucjach zajmujących się bezpośrednią pomocą dla ofiar tych praktyk;
26. z zadowoleniem przyjmuje drobiazgowo wyjaśnienie we wspomnianym wyżej komunikacie Komisji w sprawie równości płci i równouprawnienia kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju wyraźnego związku między kobietami a HIV (pod względem rosnącego wskaźnika zakażeń); jest zdania, że należałoby wyraźnie wezwać państwa członkowskie do wypełnienia podjętych przez nie w tym obszarze zobowiązań finansowych;
27. zachęca Komisję Europejską i państwa członkowskie do opracowania specjalnych, terminowych i wymiernych zobowiązań – wspartych przydzieleniem na nie odpowiednich środków – w celu zapewnienia do 2010 r. powszechnego dostępu do ośrodków zapobiegania i leczenia HIV oraz opieki i wsparcia dla wszystkich kobiet i dziewcząt;
28. z zadowoleniem przyjmuje wyraźne potwierdzenie w wyżej wymienionym komunikacie Komisji w sprawie równości płci i równouprawnienia kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju związku między polityką i programami w zakresie HIV/AIDS a polityką i usługami w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego i praw w tej dziedzinie;
29. wzywa Komisję do wzmocnienia swojej przywódczej roli politycznej w zakresie polityki zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego i praw w tej dziedzinie oraz do zwiększenia jej funduszy, aby pomóc krajom w osiągnięciu milenijnych celów rozwoju, a zwłaszcza powszechnego dostępu do zdrowia reprodukcyjnego ujętego w piątym milenijnym celu rozwoju, jakim jest poprawa opieki zdrowotnej nad matkami, a także do zajęcia się obecnie pomijanymi kwestiami zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego kobiet i ich praw w tej dziedzinie, takich jak przetoka położnicza lub pourazowa;
30. zwraca uwagę, że dyskryminacja kobiet i dziewcząt przyczynia się do zwiększenia ryzyka zakażenia wirusem HIV, ponieważ ich niska pozycja społeczna utrudnia im decydowanie o własnym losie w kwestiach seksualności;
31. z całą mocą potępia status kobiet znajdujących się w potrzasku szariatu, który traktuje je dosłownie jak własność, oraz uważa, że ucisk ten stanowi diametralne przeciwieństwo wszystkich zasad uznawanych w niniejszym sprawozdaniu za mające nadrzędne znaczenie;

32. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że komunikat Komisji uznaje znaczenie wspierania badań nad mikrobiocydami i szczepionkami (które dla kobiet stanowią najbardziej obiecującą technologię) i wzywa UE, aby nadal dbała o włączenie szczepionki przeciw AIDS i badań i rozwoju w zakresie mikrobiocydów do szerszych programów rozwoju i równości płci;
33. uważa, że usamodzielnianie kobiet poprzez zapewnienie im pełnego dostępu do informacji, usług i produktów związanych ze zdrowiem seksualnym i rozrodczym umożliwi im negocjowanie bezpiecznego seksu i ochronę przed zakażeniem chorobami przekazywanymi drogą płciową, w tym HIV; popiera środki proponowane przez Komisję, które chronią kobiety przed chorobami przekazywanymi drogą płciową, a w szczególności wsparcie finansowe na rozwój mikrobiocydów i szczepionek, jak również środki dotyczące zdrowia rozrodczego i praw z nim związanych;
34. zachęca państwa członkowskie, aby propagowały włączenie kwestii zapobiegania zarażaniu dziecka przez matkę do pakietu kompleksowego podejścia do walki z HIV;
35. podkreśla znaczenie umieszczenia kobiet w centrum działań związanych z dostawą wody, warunkami sanitarnymi i higieną oraz zwraca zatem uwagę na znaczenie rozszerzenia dostępu do bezpiecznej wody pitnej, odpowiednich urządzeń sanitarnych i wody do użytku w produkcji;
36. ostro krytykuje fakt, że zwalczanie uwarunkowanej tradycją przemocy wobec kobiet nie znalazło się wśród działań, jakie zawiera strategia Komisji; potępia wszelkie prawne, kulturowe i religijne praktyki, które dyskryminują kobiety, wyłączają je z uczestnictwa w życiu politycznym i publicznym oraz izolują je w ich codziennym życiu, a także praktyki, które przyzwalają na gwałt, przemoc domową, przymusowe małżeństwa, nierówne prawa w procedurze rozwodowej, zabójstwa honorowe, jakkolwiek obowiązek przestrzegania przez kobiety wbrew ich woli specjalnych zasad ubierania się, prześladowanie za niepoddawanie się normom i zasadom związanym z płcią, handel ludźmi i przymusową pracę; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwalczania takich praktyk w polityce współpracy na rzecz rozwoju; wzywa Komisję do prowadzenia niestrudzonych działań wspierających programy informacyjne i pomocowe, które podnoszą ogólną świadomość i zmieniają klimat opinii publicznej w programowaniu krajowym, a także do nadania środków podejmowanym w celu zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet, w tym brutalnych, uwarunkowanych tradycją praktyk, rangi kryterium dobrego sprawowania rządów przez kraje partnerskie;
37. zauważa z niepokojem, że w zeszłorocznym raporcie Funduszu Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNFPA) na temat sytuacji ludnościowej na świecie przyznano, iż na świecie występuje ogólny deficyt 60 000 000 kobiet oraz że brak kobiet wynika z prenatalnej selekcji płciowej, aborcji i dzieciobójstwa;
38. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia brukselskiego wezwania do działania w sprawie przemocy seksualnej w trakcie konfliktów i po ich zakończeniu;
39. wzywa Komisję, aby nadała priorytet zdrowiu seksualnemu i reprodukcyjnemu i prawom w tej dziedzinie na obszarach objętych kryzysem lub konfliktem, w tym zwalczaniu przemocy na tle seksualnym, w trakcie fazy działań humanitarnych oraz podczas odbudowy powojennej;

40. podkreśla potrzebę uzupełnienia obrazu kobiety jako słabej ofiary o wizerunek kobiet jako bardzo zróżnicowanej grupy podmiotów społecznych posiadających cenne zasoby i zdolności oraz własne programy; zwraca uwagę, że kobiety wywierają wpływ na przebieg wydarzeń, a ich działania muszą kształtować proces rozwoju;
41. uważa, że udział kobiet w procesach podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach jest niezbędnym warunkiem dobrego sprawowania rządów i z zadowoleniem przyjmuje wszelkiego rodzaju środki wspomagające, takie jak zachęty do osiągania pułapów, poparcie dla ruchów i organizacji kobiet oraz aktywne wspieranie praw kobiet w krajowych dokumentach strategicznych; podkreśla potrzebę zwiększenia roli kobiet w procesie podejmowania decyzji politycznych oraz zapewnienia pełnego udziału i zaangażowania kobiet we wszystkich staraniach na rzecz wspierania pokoju i rozstrzygnięcia konfliktów; ponadto popiera zalecenia UNSCR 1325 (2000);
42. wzywa UE do zwiększenia wysiłków mających na celu wdrożenie rezolucji UNSCR 1325 (2000), która apeluje o większe uczestnictwo kobiet na wszystkich poziomach podejmowania decyzji w sprawie rozwiązywania konfliktów i procesów pokojowych;
43. podkreśla, że gwałt jest wykorzystywany jako broń w wojnie i że zjawiskiem tym należy zająć się za pomocą programów wsparcia dla ofiar;
44. wzywa Komisję Europejską, aby dołożyła wszelkich starań w celu pełnego uwzględnienia kwestii równości płci w programach krajowych; podkreśla, że w dalszym ciągu konieczne są znaczące wysiłki w dziedzinie włączenia problematyki płci do praktyki unijnej współpracy na rzecz rozwoju; wzywa Komisję do przestrzegania zasad równowagi płci w delegacjach Komisji, powołując na stanowiska więcej kobiet, w tym na stanowiska kierownicze, np. szefa delegacji;
45. podkreśla potencjał mikrokredytów jako narzędzia, które polityka współpracy na rzecz rozwoju może wykorzystać do promowania rozwoju społeczeństw lokalnych i równouprawnienia kobiet;
46. wzywa Komisję do opracowania strategii politycznych, które zachęcą kobiety do tworzenia grup samopomocy i usamodzielniania się oraz, we współpracy z organizacjami międzynarodowymi (takimi jak Finance PlaNet), do rozszerzania sieci mikrofinansowania, aby więcej kobiet mogło otrzymać pożyczki umożliwiające im poprawę swojej sytuacji ekonomicznej;
47. wzywa Komisję do przedstawienia jasnych informacji dotyczących dostępnych mechanizmów monitorowania i oceny wdrożenia niniejszej strategii, w tym dotyczących kontroli środków finansowych i zasobów ludzkich, jakie zostaną przyznane w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia;
48. podkreśla, że na szczeblu krajowym osiągnięcie równości płci jest bardziej prawdopodobne, jeśli dostępne będą wystarczające środki finansowe i specjaliści ds. równości płci wchodzący w skład grup zajmujących się projektem, w szczególności ze społeczności lokalnych;
49. wzywa Komisję, aby zapewniła członkom swojego personelu pracującym w krajach

rozwijających się szkolenie w zakresie kwestii płci;

50. z zadowoleniem przyjmuje środki zaproponowane przez Komisję w dziedzinie edukacji, ponieważ uważa, że usamodzielnianie się kobiet dzięki wyższemu poziomowi wykształcenia poprawia sytuację zarówno kobiet, jak i ich dzieci;
51. podkreśla potrzebę dalszego wspierania dostępu dziewcząt do kształcenia i do szkoleń zawodowych na wszystkich poziomach, aby zapobiec przedwczesnemu porzucaniu nauki i wspierać sprawiedliwe i wysokiej jakości polityki edukacyjne poprzez szkolenie nauczycieli w zakresie płci i poparcie reformy programów nauczania w celu włączenia do nich równości płci, zagadnień zdrowia seksualnego i rozrodczego oraz usamodzielniania się kobiet, zwłaszcza że w większości krajów rozwijających się dziewczęta nadal są dyskryminowane w odniesieniu do dostępu do wykształcenia;
52. zwraca uwagę, że w strategii w rozdziale „Działania UE na arenie międzynarodowej i na szczeblu regionalnym” nie sformułowano niestety stanowiska UE w sprawie reformy ONZ w dziedzinie równości płci;
53. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie Partnerstwa KE/NZ na rzecz równości płci z myślą o rozwoju i pokoju¹, podkreśla zainteresowanie Parlamentu Europejskiego otrzymywaniem informacji o pracy wykonywanej przez to partnerstwo i zaangażowaniem w nią;
54. podkreśla znaczenie dążenia do koordynacji darowizn na rzecz włączania kwestii płci do głównego nurtu oraz poprawy dialogu i komunikacji w celu osiągnięcia wspólnego rozumienia koncepcji płci i odpowiedniej metodologii;
55. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, aby powiązać wypłatę środków w ramach wsparcia budżetowego z kryteriami wyników, ocenianych na podstawie wskaźników osiągnięć zestawionych według płci; twierdzi jednak, że decyzje piętnujące niekompetentne władze administracyjne muszą być podejmowane z zachowaniem ostrożności, aby nie wpływały negatywnie na końcowych beneficjentów pomocy, to jest na kobiety;
56. podkreśla, że do zmniejszenia dyskryminacji kobiet przyczynia się nie tyle ich udział, co celowe i właściwe starania na rzecz pokonania przez kobiety wszystkich barier utrudniających ich uczestnictwo;
57. podkreśla, że dobre zarządzanie obejmuje poszanowanie podstawowych swobód i traktowanie praw kobiet i równouprawnienia jako zasadniczych, podstawowych praw oraz że ma to kluczowe znaczenie dla osiągnięcia MCR i innych celów rozwoju;
58. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

¹ „Partnerstwo KE/NZ na rzecz równości płci z myślą o rozwoju i pokoju” jest inicjatywą, w której uczestniczą: Komisja Europejska (KE), Fundusz ONZ na rzecz kobiet (UNIFEM) oraz międzynarodowy ośrodek szkoleniowy Międzynarodowej Organizacji Pracy (ITCILO). Powstała ona w następstwie konferencji zorganizowanej wspólnie przez Komisję Europejską i UNIFEM w listopadzie 2005 r., poświęconej sprawom rozwoju i promocji równości płci w nowych instrumentach pomocy i partnerstwach.

UZASADNIENIE

Sprawozdawczyni zasadniczo przyjmuje z zadowoleniem strategię Komisji. Komunikat Komisji uwzględnia szereg zaleceń ze strony organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Mimo to zdaniem sprawozdawczyni brakuje głównych elementów, a wiele wymogów sformułowano zbyt mało stanowczo. Sprawozdawczyni wskazuje na konieczność nałożenia na UE i państwa członkowskie obowiązku wdrożenia omawianego dokumentu, tak aby komunikat został zrealizowany w praktyce, a nie tylko pozostał na papierze.

Kontekst

Równość szans i równemu dostępowi kobiet i mężczyzn do zasobów przypisuje się w ramach zrównoważonego rozwoju decydujące znaczenie. Np. w Afryce kobiety stanowią 52% całkowitej ludności, wykonują jednak 75% pracy w rolnictwie oraz wytwarzają i wprowadzają do obrotu 60 do 80% artykułów żywnościowych. Mimo to ponad dwie trzecie wszystkich analfabetów na świecie to kobiety, a w krajach rozwijających się prawdopodobieństwo pójścia do szkoły średniej jest u dziewcząt o 11% niższe niż u chłopców. W krajach afrykańskich na południe od Sahary na kobiety przypada jedynie 10% dochodów i 1% majątku. Również na szczeblu decyzyjnym kobiety tworzą jedynie marginalną grupę. Stanowią co prawda połowę wyborców, ale posiadają tylko 12% miejsc w parlamentach. Statystyki zdrowotne pokazują jeszcze tragiczniejszą przepaść między płciami: w Afryce Subsaharyjskiej 60% dorosłych zakażonych wirusem HIV stanowią kobiety; 75% wszystkich nowych przypadków zakażeń AIDS wśród młodych ludzi przypada na dziewczęta.

W wojnach między państwami lub w wewnątrzpaństwowych konfliktach pierwszymi ofiarami są zawsze najslabsi, tj. kobiety, dzieci i ludzie starsi. Są to kobiety i młode dziewczęta, ponieważ ze względu na swoją biologiczną naturę są one narażone na zagrożenia związane z ich zdrowiem reprodukcyjnym, chorobami przenoszonymi drogą płciową i w szczególności AIDS, natomiast podczas wojny lub konfliktów korzystanie z usług związanych ze zdrowiem reprodukcyjnym jest niezwykle trudne.

Zaktualizowana strategia Komisji

W strategii zaproponowano konkretne działania w pięciu podstawowych kategoriach wspierających równość płci: ład polityczny, zatrudnienie, edukacja, zdrowie i przemoc wobec kobiet. Strategia zawiera wytyczne dotyczące lepszego, systematycznego włączania kwestii równości płci do polityki rozwoju i pokazuje, jaki potencjał dla działań wspierających równość płci ma bezpośrednio wsparcie budżetowe.

Będąc jednym z szeregu środków służących lepszemu koordynowaniu pomocy na rzecz rozwoju udzielanej przez państwa członkowskie i Komisję, komunikat „Równość płci i równouprawnienie kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju” ustanawia po raz pierwszy europejską strategię na rzecz wspierania równości płci i równouprawnienia kobiet. Mając na uwadze ten cel, w unijnej strategii przewidziano trzy obszary działań.

Przed wszystkim określono 41 konkretnych działań w kategoriach: ład polityczny, zatrudnienie, edukacja, zdrowie i przemoc wobec kobiet. Sprawozdawczyni z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż Komisja szczegółowo opracowała tych 41 działań, a podniesienie rangi

kobiety stało się także ważnym aspektem skutecznego „ładu politycznego”. Trzeba jednak stwierdzić, że Komisja nie postępowała w sposób konsekwentny: podczas gdy niektóre parametry nie dopuszczają jakiegokolwiek swobody interpretacji, kwestie dotyczące polityki handlowej zostały zdaniem sprawozdawczynie świadomie niejasno sformułowane.

Po drugie strategia inicjuje skuteczniejsze włączanie problematyki płci do dialogu politycznego z krajami partnerskimi. Powinno to nastąpić poprzez rozbudowę rzeczywistego partnerstwa na rzecz dialogu o tematyce płci i rozwoju, w który należy zaangażować rządy, społeczeństwo obywatelskie, środowisko naukowe i organizacje międzynarodowe. W komunikacie brakuje konkretnych propozycji na temat budowania trwałego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim.

Konieczne jest także skuteczniejsze włączanie problematyki płci w samą współpracę na rzecz rozwoju. Sprawozdawczynie zwraca w tym kontekście uwagę na niedostateczne uwzględnianie problematyki płci w krajowych dokumentach strategicznych. Dlatego podczas opracowywania i wdrażania strategii współpracy należy w dużo większym stopniu wziąć pod uwagę kluczową rolę, jaką odgrywają kobiety w związku ze wzrostem gospodarczym i rozwojem. W strategii zaproponowano ocenę każdego działania na podstawie jego wkładu na rzecz równości płci, tak aby zapewnić skuteczniejsze włączenie tych spraw w poszczególne projekty w dziedzinie rozwoju.

W odniesieniu do obowiązku odpowiedzialności, sprawozdawczynie pragnie zwrócić uwagę na fakt, że w swoim komunikacie Komisja zapomniała podkreślić własną odpowiedzialność wobec obywateli i obywateli Europy oraz wobec Parlamentu Europejskiego. Komisja przypomina różnym podmiotom – od środków masowego przekazu po rządy krajowe – o ich obowiązku odpowiedzialności, nie dostrzegając natomiast własnej roli.

Po trzecie strategia analizuje, jaką dodatkową korzyść dla równości płci w stosunku do wsparcia z pojedynczych projektów może przynieść wsparcie budżetowe dla krajów rozwijających się lub pomoc w konkretnych dziedzinach, takich jak opieka zdrowotna lub edukacja. W związku z tym sprawozdawczynie zauważa, że w komunikacie nie podano jasnych informacji na temat pochodzenia i podziału środków. Wskazanie na poszczególne fundusze nadałoby komunikatowi Komisji bardziej wiążący charakter.

Istotne punkty krytyki

W tym miejscu sprawozdawczynie chciałaby krótko przedstawić najważniejsze punkty krytyki omawianej strategii:

Strategia w zakresie polityki gospodarczej i handlowej

Należy skrytykować fakt, że strategia pomija umowy o partnerstwie gospodarczym. Nigdzie nie ma mowy o związku między wzmacnianiem roli kobiety a porozumieniami gospodarczymi między UE i krajami AKP – nawet wtedy, gdy Komisja wyjaśnia swoje stanowisko wobec liberalizacji handlu, zgodnie z którym „w początkowym okresie może ona mieć negatywne konsekwencje dla grup szczególnie wrażliwych na przemiany społeczne”, jednak „w większości krajów przynosiła z czasem pozytywne skutki gospodarcze”.

Okrutne tradycyjne praktyki – tradycyjne formy przemocy wobec kobiet

Wiele tradycyjnych zwyczajów narusza podstawowe prawa dziewcząt – do kształcenia, rozwoju osobowości i nietykalności cielesnej. Okaleczanie organów płciowych, przymusowe małżeństwa, zabójstwa honorowe, zabójstwa „posagowe” – te formy pogwałcenia praw człowieka symbolizują jednocześnie masową dyskryminację kobiet w społeczeństwie, które wciąż kultywuje takie tradycje. Sprawozdawczynie krytykuje fakt, że zwalczanie tych form przemocy nie znalazło się wśród 41 działań, jakie zawiera strategia Komisji.

Kobiety w krajach niestabilnych i najsłabiej rozwiniętych

W swojej strategii Komisja nie wypowiada się na temat szczególnej roli kobiet w krajach niestabilnych i najsłabiej rozwiniętych. Już i tak słaba pozycja społeczna kobiet ulega pogorszeniu w krajach niestabilnych z powodu niestabilności bądź braku struktur organizacyjnych, które mają służyć dobru ogółu społeczeństwa.

Kobiety a rolnictwo – europejska polityka rolna

W strategii Komisji, a także w konkluzjach Rady zwrócono uwagę na kluczową rolę kobiet w rolnictwie. Sprawozdawczynie krytykuje fakt, że nie wspomniano przy tym o znacznie dotowanej wspólnej polityce rolnej UE, która jest odpowiedzialna m.in. za katastrofalny stan rynków rolnych w krajach rozwijających się.

22.11.2007

OPINIA KOMISJI PRAW Kobiet I RÓWNOUPRAWNIENIA (*)

dla Komisji Rozwoju

w sprawie równości płci i równouprawnienia kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju
2007/2182(INI)

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Gabriela Crețu

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje – art. 47 Regulaminu

WSKAZÓWKI

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia zwraca się do Komisji Rozwoju, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że kobiety są narażone na dyskryminację w sferze małżeńskiej, a także w dziedzinie dostępu do własności nieruchomości i gruntowej, do zasobów i kontroli nad nimi,
- B. mając na uwadze, że wielu kobietom odmawia się dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, wykształcenia na wszystkich poziomach, niezależności ekonomicznej, kariery zawodowej, udziału w procesach podejmowania decyzji itp.,
- C. mając na uwadze, że nierówne traktowanie płci prowadzi zazwyczaj do dalszej dyskryminacji, mającej ujemne skutki dla dobrobytu kobiet, ich rodzin i społeczności, jak również dla możliwości ich rozwoju osobistego,
- D. mając na uwadze, że w wielu krajach działania w dziedzinie równości płci nie są traktowane jako priorytetowe, ponieważ problematyka płci jest uważana za kwestię o znaczeniu drugorzędym, a praktyki kulturowe, religijne i społeczno-gospodarcze są wykorzystywane jako pretekst do utrudniania postępu w zakresie równości płci i praw kobiet,
- E. mając na uwadze, że – jak potwierdzają dowody – równouprawnienie kobiet przyspiesza realizację wszystkich pozostałych milenijnych celów rozwoju dotyczących likwidacji

ubóstwa oraz poprawy wskaźników demograficznych, społecznych i gospodarczych,

- F. mając na uwadze, że skuteczność niektórych dotychczasowych projektów jest utrudniana przez słabości charakterystyczne dla poszczególnych krajów: niestabilną administrację lokalną i krajową, skorumpowane rządy lub brak doświadczenia i wykształconego personelu, który zajmowałby się problemami związanymi z usamodzielnianiem kobiet i równością płci,
1. uważa ogólne podejście Komisji za dobrą podstawę, dzięki której Unia Europejska i jej państwa członkowskie mogłyby włączać problematykę płci do swoich programów współpracy na rzecz rozwoju w celu osiągnięcia równości płci i emancypacji kobiet jako głównego instrumentu wspierania praw człowieka i likwidacji ubóstwa, ale zwraca uwagę, że wciąż jest miejsce na wprowadzenie ulepszeń, w szczególności w zakresie analizy danych, aby umożliwić podjęcie działań lepiej odpowiadających różnym potrzebom kobiet;
 2. uważa, że skuteczność włączania problematyki płci do polityki w zakresie współpracy na rzecz rozwoju zależy od uwrażliwienia państw członkowskich i zaangażowanych instytucji Unii Europejskiej na kwestie dotyczące płci; oznacza to, że osiągnięcie celów określonych w planie działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn na lata 2006-2010 (COM(2006)0092) w UE jest koniecznym warunkiem wstępnym dla skutecznego włączania problematyki płci do współpracy na rzecz rozwoju;
 3. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podejmowania w ramach współpracy na rzecz rozwoju działań mających konkretne i wymierne skutki dla stosunków między płciami (zmiana przepisów prawnych, instytucji i istniejących wzorców patriarchalnych, zwiększenie środków budżetowych i prowadzących do poprawy warunków społecznych i gospodarczych dla kobiet);
 4. podkreśla potrzebę skoncentrowania się nie tylko na kobietach, ale także na stosunkach między płciami, tj. stosunkach społecznych między mężczyznami i kobietami, które powodują nierówne traktowanie płci i kontynuują to zjawisko; w konsekwencji celem projektów powinny być nie tylko kwestie dotyczące kobiet, lecz również te odnoszące się do mężczyzn;
 5. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia spójności między polityką współpracy na rzecz rozwoju i innymi obszarami polityki Wspólnoty (np. handlową, rolną) w celu zapobieżenia negatywnym ingerencjom, w szczególności w odniesieniu do środków służących równouprawnieniu kobiet;
 6. uważa, że udział kobiet w procesach podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach jest niezbędnym warunkiem dobrego sprawowania rządów, i z zadowoleniem przyjmuje wszelkiego rodzaju działania wspomagające, takie jak zachęty do osiągania pułapów, poparcie dla ruchów i organizacji kobiet, aktywne wspieranie praw kobiet w krajowych dokumentach strategicznych itp.; podkreśla potrzebę zwiększenia roli kobiet w procesie podejmowania decyzji politycznych oraz zapewnienia pełnego udziału i zaangażowania kobiet we wszystkich staraniach na rzecz wspierania pokoju i rozstrzygania konfliktów, oraz popiera zalecenia UNSCR 1325 (2000);

7. zwraca się do Komisji o opracowanie oceny skutków, jakie nowe sposoby pomocy wywierają na sytuację kobiet, z uwzględnieniem faktu, iż w coraz mniejszym stopniu uwaga skupiona jest na kwestiach dotyczących kobiet i równości płci, częściowo w wyniku tej nowej tendencji rozwojowej;
8. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, aby powiązać wypłatę środków w ramach wsparcia budżetowego z kryteriami wyników, ocenianych na podstawie wskaźników osiągnięć zestawionych według płci; twierdzi jednak, że decyzje w sprawie nałożenia kary na niekompetentne władze muszą być podejmowane z zachowaniem ostrożności, aby nie wpływały negatywnie na końcowych beneficjentów pomocy, tj. na kobiety;
9. wzywa Komisję do opracowania strategii politycznych, które zachęcą kobiety do tworzenia grup samopomocy i usamodzielniania się oraz, we współpracy z organizacjami międzynarodowymi (takimi jak Finance PlaNet), do rozszerzania sieci mikrofinansowania, aby więcej kobiet miało dostęp do pożyczek umożliwiających im poprawę swojej sytuacji ekonomicznej;
10. wzywa Komisję, aby podczas przygotowywania strategii politycznych w zakresie współpracy na rzecz rozwoju popierała środki służące poprawie statusu prawnego kobiet, nadal promowała równy dostęp do godziwej pracy, podstawowe prawa człowieka i prawa socjalne oraz aby zwracała szczególną uwagę na rosnącą liczbę imigrantek i ich szczególnie trudną sytuację, by zapobiec przekształceniu się kobiet w nową klasę społeczną będącą przedmiotem wyzysku;
11. z zadowoleniem przyjmuje środki zaproponowane przez Komisję w dziedzinie edukacji, ponieważ uważa, że usamodzielnianie się kobiet dzięki wyższemu poziomowi wykształcenia poprawia warunki życia kobiet i ich dzieci;
12. podkreśla potrzebę dalszego wspierania dostępu dziewcząt do kształcenia podstawowego, aby zapobiec przedwczesnemu porzucaniu nauki i wspierać sprawiedliwe i wysokiej jakości polityki edukacyjne poprzez szkolenie nauczycieli w zakresie płci i poparcie reformy programów nauczania w celu włączenia do nich równości płci, zagadnień zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz usamodzielniania się kobiet, zwłaszcza że w większości krajów rozwijających się dziewczęta nadal są dyskryminowane w odniesieniu do dostępu do wykształcenia; podkreśla potrzebę dalszego wspierania dostępu dziewcząt do kształcenia i do szkoleń zawodowych na wszystkich poziomach, aby zapobiec przedwczesnemu porzucaniu nauki i wspierać sprawiedliwe polityki edukacyjne, zwłaszcza że w większości krajów rozwijających się dziewczęta nadal są dyskryminowane w odniesieniu do dostępu do wykształcenia; podkreśla potrzebę dalszego wspierania dostępu dziewcząt do kształcenia i do szkoleń zawodowych na wszystkich poziomach, aby zapobiec przedwczesnemu porzucaniu nauki i wspierać sprawiedliwe i wysokiej jakości polityki edukacyjne poprzez szkolenie nauczycieli w zakresie płci i poparcie reformy programów nauczania w celu włączenia do nich równości płci, zagadnień zdrowia seksualnego i rozrodczego oraz usamodzielniania się kobiet, zwłaszcza że w większości krajów rozwijających się dziewczęta nadal są dyskryminowane w odniesieniu do dostępu do wykształcenia;
13. uważa, że usamodzielnianie kobiet poprzez zapewnienie im pełnego dostępu do informacji, usług i produktów związanych ze zdrowiem seksualnym i rozrodczym

umożliwia im negocjowanie bezpiecznego seksu i ochronę przed zakażeniem chorobami przekazywanymi drogą płciową, w tym HIV; popiera środki proponowane przez Komisję, w szczególności wsparcie finansowe na rozwój mikrobicydów i szczepionek, które chronią kobiety przed chorobami przekazywanymi drogą płciową, jak również środki dotyczące zdrowia reprodukcyjnego i praw z nim związanych;

14. podkreśla, że przemoc wobec kobiet to problem, który wymaga podejścia skoncentrowanego nie tylko na kobietach, lecz również na mężczyznach; przyjmując z zadowoleniem programy adresowane do kobiet-ofiar, apeluje jednak do Komisji i państw członkowskich o opracowanie programów adresowanych do mężczyzn-sprawców, by w ten sposób zająć się również przyczynami, a nie tylko skutkami tego zjawiska;
15. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą poszerzania wiedzy na temat problemu przemocy wobec kobiet poprzez zwiększenie informacji na ten temat w mediach oraz szkolenie pracowników wojska, organów ochrony porządku publicznego i wymiaru sprawiedliwości; apeluje jednak, aby zwrócić większą uwagę na działania dotyczące handlu ludźmi, tortur i szkodliwych tradycyjnych praktyk, w szczególności okaleczania kobiecych organów płciowych, zbrodni popełnianych w imię honoru oraz przedwczesnych i przymusowych małżeństw, oraz nalega na zwiększenie liczby kobiet pracujących w instytucjach zajmujących się bezpośrednią pomocą dla ofiar.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	20.11.2007
Wynik głosowania końcowego	+ : 16 - : 0 0 : 7
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Edit Bauer, Hiltrud Breyer, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Livia Járóka, Piia-Noora Kauppi, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Esther De Lange, Roselyne Lefrançois, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Zita Pleštinská, Anni Podimata, Christa Prets, Teresa Riera Madurell, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Jill Evans, Iratxe García Pérez, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Donata Gottardi, Anna Hedh, Filiz Hakaeva Hyusmenova
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	29.1.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 18 -: 13 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Thijs Berman, Josep Borrell Fontelles, Marie-Arlette Carlotti, Corina Crețu, Marek Aleksander Czarnecki, Nirj Deva, Koenraad Dillen, Fernando Fernández Martín, Alain Hutchinson, Romana Jordan Cizelj, Madeleine Jouye de Grandmaison, Filip Kaczmarek, Glenys Kinnock, Maria Martens, Gay Mitchell, Luisa Morgantini, Horst Posdorf, José Ribeiro e Castro, Toomas Savi, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Feleknas Uca, Johan Van Hecke, Jan Zahradil
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Gabriela Crețu, Sorin Frunzaverde, Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Atanas Papanizov, Anne Van Lancker, Ralf Walter, Renate Weber
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Catherine Neris